

Sygn. akt V KK 403/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 1 października 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Motuk (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Marek Siwek

SSN Antoni Bojańczyk

po rozpoznaniu w Izbie Karnej

na posiedzeniu w dniu 1 października 2021 r. w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

sprawy **S.K.**

skazanego z art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k. i in.

z powodu kasacji wniesionej przez Prokuratora Generalnego na korzyść

od prawomocnego wyroku Sądu Rejonowego w W.

z dnia 28 kwietnia 2021 r., sygn. akt VII K (...)

uchyla wyrok w zaskarżonej części, tj. rozstrzygnięcie zawarte w pkt III oraz związane z nim rozstrzygnięcia zawarte w pkt IV i pkt VI – i sprawę w tym zakresie przekazuje Sądowi Rejonowemu w W. do ponownego rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w W. wyrokiem z dnia 28 kwietnia 2021 r., sygn. akt VII K (...):

1. w pkt I uznał oskarżonego S.K. za winnego popełnienia czynów opisanych w punktach I i II części wstępnej wyroku (czynów tych oskarżony dopuścił się w

dniach 28 i 30 września 2020 r.), ustalając, że popełnił je w ciągu przestępstw, kwalifikując z art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k. – i za to na podstawie tych przepisów wymierzył mu karę „5 (pięciu) miesięcy pozbawienia wolności”;

2. w pkt II uznał oskarżonego S.K. za winnego popełnienia czynu opisanego w punkcie III wstępnej wyroku (czas dokonania tego czynu ustalono na dzień 30 września 2020 r.), tj. przestępstwa z art. 62 ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii – i za to na podstawie tego przepisu wymierzył mu karę „2 (dwóch) miesięcy pozbawienia wolności”;

3. w pkt III, na podstawie art. 85 § 1 k.k. i art. 86 § 1 k.k., połączył kary pozbawienia wolności orzeczone wobec oskarżonego w punktach I i II części dyspozytywnej wyroku i wymierzył karę łączną „9 (dziewięciu) miesięcy pozbawienia wolności”;

4. w pkt IV, na podstawie art. 69 § 1 i § 2 k.k. i art. 70 § 1 k.k., warunkowo zawiesił wykonanie kary orzeczonej w punkcie III części dyspozytywnej wyroku, na okres 2 lat próby;

5. w pkt V, na podstawie art. 46 § 1 k.k., orzekł wobec oskarżonego obowiązek naprawienia szkody poprzez zapłatę na rzecz pokrzywdzonego kwoty 5123,92 złotych;

6. w pkt VI, na podstawie art. 63 § 1 k.k., na poczet orzeczonej kary zaliczył okres zatrzymania od dnia 30 września 2020 r., godz. 17.30, do dnia 1 października 2020 r., godz. 10.20;

7. w pkt VII zwolnił oskarżonego od ponoszenia kosztów sądowych.

Przedmiotowy wyrok nie został zaskarżony przez żadną ze stron i uprawomocnił się w dniu 6 maja 2021 r. (k.71 akt o sygn. VII K (...)).

Kasację od ww. wyroku Sądu Rejonowego w W. wniósł Prokurator Generalny, zaskarżając to orzeczenie w zakresie orzeczenia karze, na korzyść S.K..

Skarżący zarzucił rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisu prawa karnego materialnego, a mianowicie art. 86 § 1 k.k., polegające na wymierzeniu oskarżonemu kary łącznej 9 miesięcy pozbawienia wolności, obejmującej orzeczoną wobec S.K. w pkt I wyroku karę 5 miesięcy pozbawienia wolności oraz karę 2 miesięcy pozbawienia wolności wymierzoną w pkt II

wymienionego wyroku, a tym samym wymierzenie jej powyżej górnego progu wyznaczonego sumą kar podlegających łączeniu.

Wskazując na powyższe, Prokurator Generalny wniósł o uchylenie wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy w tym zakresie Sądowi Rejonowemu w W. do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja Prokuratora Generalnego jest oczywiście zasadna, co uprawniało do jej uwzględnienia w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

Stosownie do treści art. 86 § 1 k.k. (w brzmieniu obowiązującym od dnia 24 czerwca 2020 r.), sąd wymierza karę łączną w granicach powyżej najwyższej z kar wymierzonych za poszczególne przestępstwa do ich sumy, nie przekraczając jednak 810 stawek dziennych grzywny, 2 lat ograniczenia wolności albo 20 lat pozbawienia wolności. Jeżeli najwyższą z kar wymierzonych za poszczególne przestępstwa jest kara 810 stawek dziennych grzywny, 2 lat ograniczenia wolności albo 20 lat pozbawienia wolności, dolną granicę kary łącznej przyjmuje się w tej wysokości. Karę pozbawienia wolności wymierza się w miesiącach i latach.

W realiach przedmiotowej sprawy, Sąd Rejonowy w sposób rażąco naruszył przywołaną wyżej zasadę wymiaru kary łącznej pozbawienia wolności, gdyż orzekł ją w wysokości przekraczającej ustawowy, dozwolony próg sumy kar jednostkowych. Zauważyć bowiem należy, że sąd *meriti* łącząc w pkt III zaskarżonego wyroku karę 5 miesięcy pozbawienia wolności wraz z karą 2 miesięcy pozbawienia wolności, orzekł karę łączną 9 miesięcy pozbawienia wolności. Nie ulega żadnej wątpliwości, że wymierzenie kary łącznej w wysokości przekraczającej sumę jednostkowych kar pozbawienia wolności, stanowi uchybienie rażąco naruszające przepis art. 86 § 1 k.k. Jednocześnie uznać należy, że uchybienie to ma istotny wpływ na treść zaskarżonego kasacją wyroku w oznaczonej przez skarżącego części. Skazany poniósł bowiem dolegliwość surowszą od tej, którą przewiduje ustawa (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 października 2016 r., sygn. akt IV KK 176/16).

Stwierdzając wskazaną powyżej obrazę prawa materialnego, Sąd Najwyższy uchylił zaskarżone orzeczenie w zakresie rozstrzygnięcia o karze łącznej (pkt III wyroku), jak również w zakresie rozstrzygnięć zawartych w pkt IV (warunkowe

zawieszenie wykonania kary) oraz w pkt VI (zaliczenie na poczet kary okresu zatrzymania), gdyż były one integralnie powiązane z orzeczoną karą łączną. Przy ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd Rejonowy powinien respektować reguły dotyczące wymiaru kary łącznej, jak również mieć na uwadze fakt, że kasacja Prokuratora Generalnego została wniesiona na korzyść skazanego, a zatem w wyniku ponownego rozpoznania sprawy jego sytuacja prawna nie może ulec pogorszeniu (art. 443 k.p.k. w zw. z art. 518 k.p.k.).

Wypada też odnotować, że Sąd Rejonowy wbrew unormowaniu zawartemu w art. 72 § 1 k.k., nie nałożył na skazanego żadnego z obowiązków probacyjnych, które wymieniony przepis przewiduje. Skoro bowiem w niniejszej sprawie sąd nie orzekł środka karnego, to zawieszając wykonanie kary – zgodnie art. 72 § 1 k.k. – obligatoryjnie powinien nałożyć przynajmniej jeden z obowiązków probacyjnych, czego jednak nie uczynił. Warto tu zaznaczyć, że od 1 lipca 2015 r. (wejście w życie nowelizacji Kodeksu karnego dokonanej ustawą z dnia 20 lutego 2015 r.) przewidziany w art. 46 § 1 k.k. obowiązek naprawienia szkody lub zadośćuczynienia za doznaną krzywdę jest środkiem kompensacyjnym, a nie – jak poprzednio – środkiem karnym. Jak już jednak wspomniano, kasacja Prokuratora Generalnego została wniesiona na korzyść skazanego, a materia podniesionych w niej zarzutów nie odnosiła się do omawianej kwestii. Stąd też wydanie rozstrzygnięcia na niekorzyść skazanego w tym przedmiocie byłoby niedopuszczalne, co również – ze względu na zakaz *reformationis in peius* – Sąd Rejonowy zobowiązany będzie uwzględnić przy ponownym rozpoznaniu sprawy.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy orzekł jak w wyroku.

as